

OBSAH

Předmluva	7
1 Úvod	13
2 Hydrologie a meteorologie na Moravě před rokem 1895	19
2.1 Nejstarší zprávy o vodstvu Moravy a jeho zákresy na mapách	21
2.2 Pokusy o využití moravských řek k plavbě	21
2.3 Příčiny zaostávání moravské hydrologie za hydrologií v Čechách	27
2.4 Zájem státu o velké vody a výstavba vodoměrných stanic na Moravě	28
2.5 Začátky meteorologických pozorování na Moravě	31
2.6 Moravské vědecké společnosti a jejich podíl na vzestupu meteorologie	32
2.7 Pavel Olexík a Řehoř Mendel, nejnámější brněnští pozorovatelé	33
2.8 Meteorologická komise Přírodopysného spolku	36
2.9 Počátky moravské fenologie	41
3 Hydrologie a meteorologie na Moravě mezi roky 1895 a 1954	43
3.1 Říšské orgány a moravská hydrologie	45
3.2 Organizační statut rakouské hydrologické služby	47
3.3 Výkonné orgány hydrografické služby, instrukce a pokyny	49
3.4 Praktické výsledky nově vytvořené organizace, tvorba ročenek	51
3.5 Potřeba hydrologických podkladů pro investiční rozvoj	53
3.6 Zřízení hydrografického oddělení v Brně a jeho počáteční činnost	54
3.7 Státní hydrologická a meteorologická služba od vzniku Československa do zřízení Hydrometeorologického ústavu	59
3.7.1 Hydrologická a meteorologická služba v období 1. republiky	59
3.7.2 Hydrologická a meteorologická služba za okupace a v poválečném období	64
3.7.3 Využití pozorovacího materiálu v posudcích, studiích a publikacích	67
4 Hydrometeorologická služba na Moravě od roku 1954 do současnosti	75
4.1 Založení Hydrometeorologického ústavu v Praze a jeho organizační vývoj	77
4.2 Vznik Střediska HMÚ v Brně	82
4.3 Budování a rozvoj komplexního hydrometeorologického pracoviště	83
4.4 Úkoly a pokroky hydrologie	85
4.4.1 Organizační změny	85
4.4.2 Hydrologie povrchových vod	86

4.4.3	Hydrologie podzemních vod	99
4.4.4	Jakost vody	107
4.4.5	Hydrofond	114
4.4.6	Hydrologická předpovědní služba	116
4.4.7	Povodeň v povodí Moravy v roce 1997	118
4.4.8	Mezinárodní spolupráce v hydrologii	122
4.5	Úkoly a pokroky meteorologie a klimatologie	124
4.5.1	Dobrovolnická síť	126
4.5.2	Profesionální meteorologické stanice	130
4.5.3	Meteorologická radiolokační stanice Skalky	142
4.5.4	Námrazkoměrná stanice ve Studnicích	144
4.5.5	Využití meteorologických dat v posudcích, studiích a publikacích	146
4.5.6	Začátky předpovědní služby	152
4.5.7	Regionální předpovědní pracoviště	154
4.6	Úkoly a pokroky agrometeorologie a fenologie	163
4.6.1	Služby pro řízení závlahových režimů	164
4.6.2	Měření výparu na souši a na vodě	168
4.6.3	Teplota a promrzání půdy, vlhkost půdy	173
4.6.4	Fenologie	175
4.6.5	Terénní výzkum a další publikace	177
4.7	Úkoly a pokroky ochrany čistoty ovzduší	179
4.7.1	Ochrana čistoty ovzduší v Hydrometeorologickém ústavu	180
4.7.2	Začátek sledování čistoty ovzduší v Brně a následný rozvoj pozorovacích sítí	181
4.7.3	Využití dat v projektech a studiích	187
4.7.4	Hydrometeorologický výzkum povodí Fryšávky	189
4.8	Technický rozvoj hydrometeorologické služby	191
4.9	Osvětová práce a popularizace činností hydrometeorologické služby	193
5	Vedoucí pracoviště a jeho personální vývoj	197
5.1	Posloupnost přednostů, vedoucích a ředitelů	199
5.2	Ostatní pracovníci v Brně	204
Doslov		209
Literatura		211
Jmenný rejstřík		241
Summary and Table of Illustrations		247